

KONCEPTNOTE: FAGLIGT NETVÆRK

Faglige netværk er flerårige og længerevarende netværksstrukturer

NGO-FORUM

C/O

Folkekirkens Nødhjælp

Nørregade 15

1165 København K

Underskrevet ansøgning skal indsendes elektronisk til: meh@dca.dk

J.nr.(udfyldes af NGO-forum):

Såfremt konceptnotan godkendes fremsendes egentlig ansøgning og endeligt budget samt finansieringsplan.

<p>Netværket:</p> <p>Dansk Forum for Mikrofinans</p>	<p>Navn: Dansk Forum for Mikrofinans – (DFM) Adr: c/o Vibevej 7A, 2400 Kbh. NV Tlf: 38180000 E-mail: pbs@caritas.dk Kontaktperson: Peter Blum Samuelsen</p>
<p>Juridisk og økonomisk ansvarlig organisation i netværket (lead agency)</p> <p>CARITAS DANMARK</p>	<p>Navn: Caritas Danmark Adr: Vibevej 7A, 2400 Kbh. NV Tlf: 38180000 E-mail: pbs@caritas.dk Kontaktperson: Peter Blum Samuelsen</p>
<p>Øvrige (danske) organisationer i netværket:</p> <p>(tilføj gerne flere)</p>	<p>Betyrelsen for DFM består af:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Flemming Kramp, Andelskasse Oikos2. Christian Kruse, CARE Danmark3. Ole Dahl Rasmussen, Folkekirkens Nødhjælp4. Kristine Kaaber Pors, DMR-U5. Anders Tharsgaard, Dansk Flygtningehjælp6. Allan Danfær, Himalayan7. Peter Blum Samuelsen, Caritas Danmark <p>Her to adresser fra bestyrelsen:</p> <p>Navn: DMRU Adr: Peter Bangs Vej 1D, 2000 Frederiksberg C Tlf: 3961 2777 E-mail: kkp@dmr.org Kontaktperson: Kristine Kaaber Pors</p>

	Navn: Folkekirkens Nødhjælp Adr: Nørregade 15, 1165 København K Tlf: +45 33 18 77 32 E-mail: odr@dca.dk Kontaktperson: Ole Dahl Rasmussen
Støtteperiode for det faglige netværk:	1. jan 2010 – 31. dec. 2012
Ansøgt samlet beløb fra NGO-forum:	Kr. 1,498,930
Ansøgt beløb fra NGO-forum første støtteår:	Kr. 600,000
Andre finansieringskilder til Netværket:	Bidrag i tid og økonomisk tilskud fra deltagere
Er dette en genansøgning (har tidligere søgt Udenrigsministeriet, Minipuljen eller NGO-forum)?	☐ Ja. Dato for ansøgningen: ☒ Nej
<p>Resumé</p> <p>Mikrofinans formidlet gennem civilsamfundsorganisationer i ulande bliver i stigende grad anvendt som en strategi for fattigdomsreduktion og er særdeles højt på dagsordenen i internationale organisationer og udviklingslande. Mikrofinans har traditionelt været et underprioriteret område i NGO-miljøet i Danmark, men de senere år har set en stærkt stigende interesse for at støtte mikrofinansaktiviteter blandt de danske NGO'er, donorer og privatsektoraktører.</p> <p>På trods af det voksende omfang af mikrofinansaktiviteter, er der ingen systematisk indsats for at opbygge kapacitet eller fremme videndeling mellem organisationer, der arbejder med og ønsker at arbejde med mikrofinans. En større kapacitetsundersøgelse af danske NGO'er i 2007 konstaterede at danske NGO'er havde en lang række aktiviteter, der involverede mikrofinans, men alligevel var uinformerede om internationale standarder på området. Undersøgelsen dokumenterede et stort behov for kapacitetsopbygning af de danske NGO'er - blandt andet havde NGO'erne "overraskende få" aktiviteter inden for enkelte afgørende områder, blandt andet støtte til mikrofinansinstitutioner</p> <p>Det nystiftede Dansk Forum for Mikrofinans vil derfor styrke de danske aktører samt øge forståelse og debat i offentligheden og forbedre den danske ressourcebases støtte, monitorering og rådgivning af partnere i Syd. Fortalervirksomhed, dialog med Danida, og metodeudvikling/innovation vil også blive styrket. Med kurser, arrangementer, forskning, erfaringsopsamling og vidensdeling vil netværket opfylde et udtalt behov hos de danske NGO'er og den danske ressourcebase.</p>	

Dato: _____ Underskrift (ansvarlig person): _____

1. Netværkets tema

- *Beskriv det faglige tema, som netværket vil beskæftige sig med.*

Mikrofinans kan kort beskrives som finansielle ydelser formidlet gennem lokale civilsamfundsorganisationer typisk bestående af forskellig størrelse kvindegrupper med stor sammenhængskraft og demokratisk styreform. Stadig flere aktører anvender mikrofinans som en strategi for fattigdomsreduktion og fremme af ligestilling. I dag er der 150 millioner brugere af mikrofinans institutioner (MFI'er) ifølge Microcredit Summit Campaign Report 2009, men derudover findes utallige uformelle spare/lånegrupper, som i sin grundlæggende form kan spores tilbage før det formelle banksystem opstod (Kina). Alene i Indien findes ifølge regeringens opgørelse i 2006 over 41 millioner medlemmer af spare/lånegrupper (selvhjælpsgrupper). Nogen mener derfor, at det samlede antal mikrofinans bruger i verden ligger over 500 millioner.

Mikrofinans vinder stadig større politisk og økonomisk opbakning fra institutioner som Verdensbanken IMF, FN, EU og privatsektoraktører som banker og mikrofinansinstitutioner (MFI'er), bilaterale donorer, regeringer i udviklingslande samt i særdeleshed civilsamfundsorganisationer. FN har meldt ud, at mikrofinans spiller en afgørende rolle for opnåelsen af 2015 Målene – især mål 1 om udryddelsen af fattigdom og mål 3 om kønsligestilling og styrkelse af kvinders stilling. Begivenheder som FNs "International Year of Microcredit" i 2005, tildelingen af Nobels fredspris til Grameen Banken og stifteren Muhammad Yunus i 2006 samt internationale kampagner som Microcredit Summit Campaign understreger den brede internationale opbakningen til mikrofinans.

Mikrofinans og mikrovirksomhed er således et fagligt tema af stærkt stigende betydning, der berører mange centrale temaer herunder de af NGO-forum prioriterede temaer:

1. Globale tendenser, muligheder og udfordringer: Netværket vil afholde fyraftensmøder, udøve fortalervirksomhed overfor Danida og lave en undersøgelse af nye finansieringsformer indenfor mikrofinans, hvor fremskaffelse af lånekapital til lokale partnere (MFI'er) har undergået store forandringer.
2. Unge indflydelse: Unge er en central og naturlig del af mikrofinansindsatsen, idet det unge har et stort potentiale og et stort behov for at gå ind i den uformelle sektor. Her indgår de i de demokratiske civilsamfundsgrupper hvorigennem de får adgang til finansiering. Netværket vil lægge sig tæt op af anbefalingerne fra regeringens Afrika Kommission.
3. Metodeudvikling: Danske NGO'er og aktører er nærmest ikke-eksisterende i den internationale debat og udvikling af mikrofinansredskaber og tilgange. Netværket vil derfor i

tæt samarbejde med en række danske forskere lave debatmøder, erfaringsudveksling, undersøgelser, informere om tendenser gennem hjemmeside etc.

4. Køn og ligestilling: Her vil forummet gå konkret til værks, da medlemmer af mikrofinansgrupper næsten udelukkende er kvinder, og derfor bidrager betydeligt til deres økonomiske og organiseringsmæssige udvikling. DFM vil afholde offentlige møder og har aftalt tæt samarbejde med Kønsnet, hvor et ud af tre temaer er 'Køn og entreprenørskab'.
5. HIV/AIDS: Forummet vil debattere og oplyse om, hvordan HIV/AIDS-krisen i udpræget grad er fattigdomsrelateret, og at f.eks. spare/lånegrupper, kan give adgang til finansiering i sygdomsforløbet så indtægtsgrundlaget ikke undermineres. Derudover udgør grupperne en god platform for information og debat blandt den hårdt ramte kvindegruppe.

- ***Beskriv behovet for et netværk inden for dette tema og hvordan netværket bidrager til at opfylde dette behov.***

Blandt de danske NGO'er er interessen for mikrofinans taget kraftigt til i de seneste år, hvilket erfaringsudvekslingsmøderne i det uformelle mikrofinansnetværk og nye typer projektansøgninger til DMR-U og Projektrådgivningen vidner om, men der har indtil nu ikke været et større samlet initiativ til en egentlig styrkelse af NGO'ernes kapacitet på feltet. Projektrådgivningen gennemførte i perioden september 2006 til maj 2007 en undersøgelse af de danske NGO'ers erfaringer med mikrofinans. Den endelige rapport og processen pegede på et stort behov for kapacitetsopbygning og erfaringsudveksling blandt de danske NGO'er, der arbejder og ønsker at arbejde med mikrofinans. Eksempelvis har 17 af de på nuværende tidspunkt 29 organisationer med mikrofinansaktiviteter ikke modtaget nogen form for oplæring i, hvordan man bedst støtter og igangsætter mikrofinansaktiviteter. Meget få havde kendskab eller fulgte CGAP retningslinjer og standarder.

Projektrådgivningens rapport fra 2007 anbefalede, at danske NGO'ers opgaver er at mobilisere og advokere for adgang til kredit, at arbejde professionelt med låne- og opsparingsgrupper som tilgang og at enkelte erfarne NGO'er specialiserer sig i mikrofinansydelser, således at de kan tilbyde deres partnere professionel støtte i egentlig lånevirkosomhed og udvikling af små virksomheder som eksempelvis Grameen i Bangladesh, der har samarbejdet med norske Strømmestiftelsen (se afsnit 8 hvor undersøgelsens konklusioner og anbefalingerne er yderligere beskrevet). Det drejer sig om at finde den rette balance mellem at promovere og advokere for mikrofinans og at udvikle metoder til at give de fattigste adgang til ydelserne. Hvor låne- og sparegrupperne er oplagte metoder for de allerfattigste at begynde med, udestår der fortsat et udredningsarbejde af, hvad næste skridt er i hvilke kontekster. I nogle sammenhænge vil det være at linke op med eller selv at etablere lokale specialiserede låneorganisationer (MFI'er), i andre udvikling af medlemsbaserede låne spare kooperativer (SACCOs), andre steder fortalervirkosomhed overfor private og offentlige beslutningstagere.

Projektrådgivningens rapport anbefalede stærkt at der blev udarbejdet en plan for kapacitetsopbygning og at ledende organisationer tog initiativ til at danne et dynamisk dansk mikrofinansnetværk, der kunne koordinere vidensdeling og kapacitetsopbygning og dermed gøre de danske NGO'er bredt bedre i stand til at rådgive og støtte deres partnere i Syd, samt at finansiering blev stillet til rådighed herfor. Med oprettelsen af Dansk Forum for Mikrofinans vil de i undersøgelsen understregede behov for kapacitetsopbygning, videnindsamling og erfaringsudveksling blandt de danske NGO'er og deres partnere blive imødekommet. Et stærkt fagligt netværk kan samle de mange interesserede og involverede i det danske civilsamfund og sætte Danmark i front, når det gælder viden og forskning om civilsamfundsorganisationers støtte til mikrofinans i udviklingslande.

- ***Beskriv hvordan temaet relaterer sig til de overordnede udviklingstendenser og tværgående problemstillinger inden for udviklingsbistanden.***

Som ovenfor omtalt, er mikrofinans og mikrovirksomhed af stærkt stigende betydning og berører mange centrale dagsordener i udviklingsbistanden herunder de af NGO-forum fem prioriterede temaer.

I relation til Paris-deklarationen skal følgende nævnes: Mikrofinans skal ses som et konkret redskab i bistanden og ikke som et mål i sig selv. Som sådan kan mikrofinans bidrage konstruktivt til en række initiativer, men vil sjældent stå alene. Mikrofinans bidrager til lokal økonomisk udvikling, så der er et grundlag for mobilisering og kapacitetsopbygning, fx i forhold til rettigheder. Desuden medfører mikrofinans som regel en styrket lokal organisation, fx i tilfældet med låne/sparegrupper, og denne organisation er et bæredygtigt grundlag for integrerede aktiviteter, hvor uddannelse, rettighedsoplysning, landbrugsundervisning, fortalervirksomhed, markedsadgang etc. indgår. Styrket organisering og uddannelse bidrager til den lokale kapacitet indenfor monitorering og eftersyn af bistandens anvendelse, der er en nødvendighed for at bistand i højere og højere grad kan kanaliseres gennem ulandenenes regeringer, fx i form af budgetstøtte. Mikrofinans er med andre ord et konkret redskab, der kan bruges til at føre nogle af Parisdeklarationens målsætninger ud i livet.

I en dansk sammenhæng er mikrofinans på det seneste især blevet fremhævet i forbindelse med Afrikakommissionens planer for økonomisk vækst, og beskæftigelse blandt unge. Her søger man at støtte potentielle entreprenører, fattigdomsreduktion og køns ligestilling. F.eks. foreslog regeringspartiet Venstre i februar 2009 en opprioritering af mikrofinans initiativer i Afrika for at fremme kvinders rettigheder og ligestilling samt understøtte økonomisk vækst i den private sektor. Danske NGO'er skal i højere grad være klædt på til at indgå i denne udvikling på

konstruktiv vis hvor de kan bidrage med involvering af civilsamfundet, øget kvalitet og fattigdomsorientering.

- ***Beskriv netværkets vinkling af temaet: er der fokus på kapacitetsopbygning, serviceydelser, organisationsudvikling eller fortalervirksomhed?***

Dansk Forum for Mikrofinans vil i de kommende tre år fokusere på at styrke de danske mikrofinansaktører ved at øge forståelse og debat i offentligheden og ved at forbedre den danske ressourcebases støtte, monitorering og rådgivning af partnere i syd. Det vil foregå gennem

- en række større møder om aktuelle og kritiske spørgsmål i tæt samarbejde med forskningsmiljøet, fortalervirksomhed overfor Danida og andre finansieringskilder, og en række møder der skal skabe interesse for at benytte mikrofinans som udviklingsredskab.
- træning og erfaringsudveksling, innovation, læringsprocesser og metodeudvikling der kan styrke danske aktørs støtte, monitorere, og rådgivning af MFIER i syd, projekter der samarbejder med MFI indsatser, og projekter der promoverer spare /lånegrupper.

- ***Beskriv hvordan temaet relaterer sig til organisationernes rolle som partnerorganisationer med civilsamfundsorganisationer i syd.***

Danmark har med sine rødder i andelsbevægelsen de bedste forudsætninger for at spille en central rolle i udbredelsen af mikrofinans, og har meget at byde på i forhold til, hvordan netop danske NGO'er og deres partnere kan spille en rolle for mikrofinans.

Civilsamfundsstrategien (s. 34) nævner, at civilsamfundet kan spille en vigtig rolle for at fremme målgruppens adgang til mikrofinans, men at udbydelse af mikrofinansydelser kræver faglig specialisering. Hvor der i hovedgruppen af donorlande og alle vore nabolande findes adskillige erfarne og professionelle NGO'er der støtter mikrofinans gennem specialiserede lokale partnere (MFIER), er det i Danmark stort set kun DACAAR, der har egentlig erfaring med det.

Dansk Forum for Mikrofinans ønsker, at danske NGO'er skal kapacitetsopbygges og have mulighed for at yde et kvalificeret civilsamfundsinput internationalt til at styrke mikrofinans som et udviklingsredskab til gavn for de fattigste i erkendelse af, at der også er andre mere kommercielle kræfter i mikrofinans, der ikke på samme måde som danske NGO'ers partnere har sans for at inkludere de fattigste målgrupper.

For at styrke og udvikle ligeværdige roller mellem nord og syd og for at øge forståelsen af hvordan mikrofinans i praksis implementeres og kvalitetssikres, inviteres i så stor grad som muligt undervisere og oplægsholdere fra syd til de planlagte arrangementer. DFM vil også søge at styrke samarbejdet med syd under projektforsløbet gennem udvikling af særlige relationer til en række nationale mikrofinans netværk i syd (der er reelt et i hvert land og en række regionale

netværk). Der overvejes også at udvikle et særligt regionalt venskabsnetværk, som kan danne grundlag for øget information, erfaringsudveksling og relationsopbygning.

2. Netværkets baggrund

- *Hvornår og hvordan er ideen til netværket og de aktiviteter, som I søger støtte til, opstået?*
- *Hvordan har medlemmerne fundet sammen om at danne netværket (evt. optagelseskriterier) og hvilke roller har de forskellige organisationers haft?*
- *Skitsér forberedelsesprocessen der har resulteret i denne ansøgning, herunder møder og forundersøgelser.*

Projektrådgivningens omfattende undersøgelse af de danske NGO'eres arbejde med mikrofinans i 2007 identificerede (som beskrevet ovenfor) en række punkter, hvor der mangler kapacitet blandt NGO'erne og i det danske bistandsmiljø i det hele taget. I kølvandet på denne undersøgelse og efter Muhammad Yunus's præsentation af mikrofinans i 2006 i Udenrigsministeriet opstod et netværk af personer, som var interesserede i at blive opdateret om udviklingen indenfor mikrofinans. Godt 100 personer er i dag tilmeldt et uformaliseret netværk, der deler information om arrangementer og ny forskning og på den måde bidrager til vidensdeling og kapacitetsopbygning. Arbejdet med kapacitetsopbygning, analyser og strategier har imidlertid vist sig at være for omfattende til at kunne overkommes på frivillig basis og for vigtigt til at der sker sporadisk og ukoordineret.

Desuden har feltet i Danmark udviklet sig til at omfatte andre og mere forskellige aktører (private virksomheder, universiteter, banker, NGO'er m.v.), så der nu kan tales om en egentlig dansk mikrofinanssektor. NGO'erne har dels behov for erfaringsudveksling på tværs, men i høj grad også samspil med andre aktører. Det er nødvendigt for en dynamisk udvikling indenfor denne sektor, at der sker en systematisk vidensdeling og erfaringsopsamling, samt at sektoren kan fremstå samlet i formidlingen af visse budskaber i den danske offentlighed og i bistandsmiljøet. Dansk Forum for Mikrofinans vil tage udgangspunkt i de danske NGO'er og deres behov, men skal være mødested og midtpunkt for vidensdeling og kapacitetsopbygning for hele sektoren.

Forberedelsesprocessen har kørt over en længere periode, især taget i betragtning, at de første tilkendegivelser af behovet for et netværk kom i stand i forbindelse med undersøgelsen i 2007. Siden har en mindre arbejdsgruppe bestående af DMR-U, CARE, Folkekirkens Nødhjælp, Oikos, og Projektrådgivningen med Caritas Danmark i spidsen mødtes og løbende udvekslet bidrag til ansøgningen på grundlag af de identificerede behov. Endvidere er netværksorganisationen formelt haft stiftende generalforsamling og bestyrelsesmøde, hvor ansøgningen har været fremlagt og grundigt diskuteret. Mange yderligere inputs blev opnået ikke mindst fra forskerkredse. På det efterfølgende bestyrelsesmøde blev Caritas Danmark valgt som lead organisation til nærværende ansøgning.

3. Netværkets organisering

- *Skitsér hvordan netværket er eller tænkt organiseret, herunder beslutningsstruktur, tværgående arbejdsgrupper, informations- og kommunikationsstrukturer samt økonomistyring.*
- *Hvordan er ansvars- og opgavefordelingen fordelt imellem netværkets organisationer?*
- *Begrund og beskriv brug af evt. koordinator og/eller konsulenter.*

Netværkets medlemmer består af danske NGO'er, virksomheder, forskere og andre aktører, som har faglig interesse i mikrofinans og mikrovirksomhed i Syd. Der afholdes årligt et formelt årsmøde / generalforsamling med beslutningskompetence. 5 – 7 bestyrelsesmedlemmer vælges på generalforsamlingen og derudover vælges to suppleanter. Som økonomisk ansvarlig overfor NGO-forum er Caritas Danmark født medlem af bestyrelsen og fungerer som organisationens sekretariat (se også netværkets vedtægter vedlagt som bilag).

Bestyrelsens ansvarsområder er følgende:

- kan ansætte og opsiges en faglig netværkskoordinator.
- kan gøre brug af lønede ad hoc konsulenter/ressourcepersoner.
- fungerer som arbejdsgiver for netværkskoordinatoren.
- kan delegerede dele af sine kompetenceområder til netværkskoordinatoren.
- udarbejder arbejdsbeskrivelser og kommissorier.
- er ansvarlig for indkaldelsen og udarbejdelsen af dagsordner til formelle netværksmøder.
- kan indkalde til beslutningsdygtigt netværksmøde ud over årsmødet hvis der er behov.
- behandler indstillinger og indkomne forslag fra netværksmøderne og temagrupperne
- godkender retningslinjer for undersøgelser og studier i netværkets regi.
- godkender årsrapport og regnskaber til NGO-forum, men lead agency er ansvarlig for den endelige godkendelse af disse.
- godkender offentlige publikationer skrevet i netværkets navn.
- planlægger midtvejsevalueringen i samarbejde med netværkskoordinatoren.
- har det overordnede ansvar for at nedsætte temagrupper.
- planlægger sit arbejde i samarbejde med netværkskoordinatoren og mødes efter behov.

Evalueringer af eksisterende netværk peger på koordinator-funktionen, som meget vigtig for netværkenes virke og kræver høj faglig kompetence og erfaring. Vi anser det for essentielt, at have en fast lønnet koordinator for at løfte aktivitetsniveauet, og for at sikre en høj kvalitet i gennemførelsen af aktiviteterne. Bestyrelsen har derfor udvalgt en lead organisation, der i forvejen har den nødvendige kompetence i form af kvalificeret og erfaren personale indenfor både det faglige område og kompetenceudvikling generelt samt har en projektportefølje og et fagligt miljø omkring metodeudvikling og formidling indenfor mikrofinans. Vedlagt i bilag liste over Caritas Danmark's projekter med relevans for mikrofinans samt den foreslåede

koordinators CV. Når det er sagt, så lægger vi op til en struktur, hvor de enkelte organisationer i netværket byder ind med både kompetencer og organisatorisk arbejde i forhold til aktiviteterne.

For at minimere udgifterne og sikre at netværksaktiviteterne er efterspørgsels og behovsstyrede, har DFM valgt ikke at ansætte en fuldtidskoordinator, men i stedet betale en medarbejder hos Caritas på deltid. Koordinatoren stilles til rådighed for gennemførelsen af netværksaktiviteterne i det omfang det er nødvendigt således at det samtidig passer ind i koordinatorens normale arbejdsopgaver. Caritas vil samtidig ansætte en studentermedhjælp på ca. 15 timer om ugen i gennemsnit, og det skønnes derfor at de planlagte aktiviteter vil kunne gennemføres på ca. 15 timer om ugen i gennemsnit for den ansatte koordinator.

Konkret vil den faglige netværkskoordinator assisteret af en studentermedhjælp være ansvarlig for følgende:

- at forestå den fortløbende koordinering af netværkets aktiviteter
- at følge netværkets aktiviteter og sikre, at temagrupperne og eventuelle andre undergrupper melder tilbage til netværket/bestyrelsen
- at fungere som sekretær for bestyrelsen og generalforsamlingen
- at sikre opdatering af hjemmeside (herunder lave nyhedsbrev) og database
- at producere/sikre produktion af debatoplæg og artikler
- at assistere temagrupper og andre medlemmer i forbindelse med faglige workshops, igangsættelse og deltagelse i studier og undersøgelser
- at udarbejde årsrapporter og regnskaber til NGO-forum
- at sikre at løbende regnskabs- og administrative opgaver udføres af Caritas
- at holde bestyrelsen orienteret om netværkets aktiviteter og drift
- at sikre koordinering med andre nationale og internationale netværk på området
- i samarbejde med bestyrelsen at planlægge evalueringer

Behovsstyring, deltagelse og udgiftsminimering

Forummet vil i videst muligt omfang inddrage medlemmer og bestyrelse i gennemførelsen af netværksaktiviteterne. Det har allerede været praksis over adskillige år at offentlige møder og formidling af information om forskning og internationale begivenheder har været arrangeret på frivillig basis. Denne medvirken og deltagelse fra interesserede aktører vil fortsætte dels for at billiggøre aktiviteterne men også for at sikre behovsstyring, relevans og ejerskab/læring i kapacitetsopbygningen.

Mange af møderne vil blive arrangeret under tæt samarbejde mellem praktikere og forskere ved en række interesserede institutioner så som KVL, SDU, CBS, KU, LIFE, hvoraf en del allerede er medlemmer af DFM. Praktikerne vil få mulighed for at være opdateret med den nyeste igangværende forskning og på samme tid kan forskere og ressourcepersoner få et indblik i de aktuelle praktiske problemstillinger der eventuelt kan afstedkomme fremtidig forskning.

Der forudses ingen faste arbejdsgrupper, der ”mødes for at mødes”, men derimod konkret involvering fra medlemmer og bestyrelse hvor de selv kan se en fordel og et behov for aktiviteterne. Dette gælder ikke bare kurser og workshops men også afholdelse af fyraftensmøder, som vil blive afviklet i tæt samarbejde med interesserede organisationer som f.eks. forskningsinstitutioner.

Som udgangspunkt arrangeres kurser af koordinatoren og netværket i Danmark, der vil stå for at hyre eksterne eller interne kursusfacilitatorer. Hvis behovet kan dækkes af allerede udbudte kurser i ind- eller udland vil disse muligheder bruges i de tilfælde, hvor det kan betale sig. Endvidere vil tværgående tematiske aktiviteter så som LFA kurser, møder om køn og indtægtsskabelse etc. blive lavet i samarbejde med andre netværk eller andre aktører med kendskab til emnet. Udover at udgifterne til arrangementer vil blive holdt nede gennem deltagelse af interesserede grupper, er det håbet at det også kan give mulighed for medfinansiering. Derudover vil netværket søge medfinansiering via fonde, deltagergebyr og medlemsbidrag.

Brug af konsulentbistand

I forbindelse med afholdelse af faglige kurser og workshops vil det blive nødvendigt at indhente eksternt ekspertise for at sikre kapacitetsopbygning. Det forventes også, at eksternt faglig bistand vil blive hentet ind i forbindelse med afvikling af undersøgelser og studier. Der vil også blive brugt konsulenter til at lave research og undersøgelser på udvalgte områder samt til at stå for evalueringer.

4. Målsætninger og målgruppe

- *Gør rede for netværkets overordnede (flerårige) målsætning.*
- *Angiv netværkets konkrete målsætninger for aktiviteter i det første støtteår.*
- *Beskriv netværkets målgruppe: Hvem forventer I vil få udbytte af netværkets aktiviteter?*

Langsigtet mål

At styrke den danske mikrofinans sektor ved at øge forståelse i befolkningen og prioritering blandt beslutningstagere samt ved at forbedre den danske ressourcebases støtte, monitorering og rådgivning af partnere i syd

Projektmål

At skabe øget forståelse og debat om mikrofinans i offentligheden og bistandsmiljøet

1. At styrke opmærksomheden og forståelsen af mikrofinans ved i tæt samarbejde med forskningsmiljøet at øge formidling og debatskabelse i offentligheden, NGO miljøet, og dele af den finansielle sektor ang. aktuelle/centrale spørgsmål
2. Fortalervirksomhed: At øge forståelse og prioritering af mikrofinans som udviklingsredskab hos Danida, fonde og andre beslutningstagere gennem dialog, samarbejde og forskning

At forbedre den danske ressourcebases monitorering og rådgivning af partnere i syd

3. Enkelte danske NGO'er i stand til direkte at støtte, monitorere og rådgive specialiserede mikrofinans institutioner (MFI'er) herunder SACCOs i syd jfr. C-GAPs retningslinjer
4. At øge den danske ressourcebases involvering i samarbejde og koordinerede indsatser med MFI'er i Syd
5. At styrke den danske ressourcebase bredt i at støtte, monitorere og yde faglig rådgivning til partnere i Syd, der arbejder med låne- sparegrupper
6. At øge den danske ressourcebases involvering i løbende læring, metodeudvikling og fremme af innovative tilgange i arbejdet med mikrofinans

Netværksprojektets målgruppe er således:

- NGO'er med adskillige års erfaring med mikrofinans (ifølge PR 2007 tæller disse ca. 29)
- Mindre erfarne NGO'er, der gerne vil i gang (ca. 17 NGO'er ifølge PR 2007)
- Donorer, institutioner og fonde (fx Danida, Rockwool, Projektrådgivningen)
- Forskningsinstitutioner: KVL, CBS, Det Biovidenskabelige Fakultet - KU, Institut for Virksomhedsledelse og Økonomi – SDU, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, KU
- Kommercielle og halvkommercielle virksomheder (Mercur, Oikos, MyC4, Fælleskassen)
- En bredere offentlighed (af udviklingsinteresserede og studerende)

5. Aktiviteter

- *Angiv varighed af støtteperioden for det faglige netværk:*
- *Beskriv de planlagte aktiviteter i de første støtteår og de resultater som aktiviteterne forventes at føre til.*
- *Beskriv de planlagte aktiviteter for perioden ud over første støtteår.*

Ansøgningen og nedenstående oversigt over resultater og aktiviteter strækker sig over en treårig proces for udførelse af fortalervirksomhed, formidling, kapacitetsopbygning, læring, metodeudvikling og fremme af innovative tilgange til arbejde med mikrofinans. Følgende er en samlet beskrivelse af de planlagte aktiviteter over de tre år. Denne plan er selvfølgelig ikke fuldstændig og fastlåst og en rulleplan vil udspecificere de konkrete aktiviteter for hvert år. Rulleplaner for de enkelte år vil afspejle den endelige nøjagtige placering af aktiviteterne.

Som udgangspunkt vil DFN dog løbende formidle viden bredt til offentligheden og mere snævert til NGO miljøet (mål 1) samt foretage fortalervirksomhed (mål 2). Kapacitetsopbygning og erfaringsudveksling ift. bestemte indsatsområder vil tage udgangspunkt i Projektrådgivningens kapacitets analyse samt undersøgelse af mere specifikke behov især indenfor spare/lånegruppe området (mål 5 og 6), og kapacitetsopbygningen vil fokusere her, eftersom det er her flest danske NGOer har umiddelbare behov og allerede arbejder. Som kapaciteten øges indenfor de mere grundlæggende arbejde med spare-/lånegrupper vil fokus på seminarer og erfaringsudveksling glide over til også at omfatte samarbejde med og støtte af MF'ere (mål 3 og 4).

Netværket vil fortsætte med at udbyde relevante kurser og afholde fyraftensmøder samt det årlige mikrofinansmøde hen over de tre år, men efterhånden som flere og flere NGOer, institutioner og virksomheder bliver introduceret til mulighederne for at benytte mikrofinans samt de grundlæggende problemstillinger i arbejdet, vil behovet for introkurser mindskes. I stedet vil fokus fortsat være på løbende erfaringsopsamling, formidling via hjemmeside og møder, samt udbuddet af specialkurser, der opfylder specifikke kapacitetsbehov som udtrykt af medlemmerne.

Resultater	Aktiviteter
<p>1: At styrke opmærksomheden og forståelsen af mikrofinans ved i tæt samarbejde med forskningsmiljøet at øge formidling og debatskabelse i offentligheden, NGO miljøet, og dele af den finansielle sektor ang. aktuelle/centrale spørgsmål</p>	<p>1.1: Otte møder målrettet den brede offentlighed over tre år med fokus på <u>generel opdatering om seneste udviklinger</u> inden for feltet. Det kan være gennem præsentationer af praktikere og forskere om emner med bred interesse, fx udviklingen i Grameen Bank, kommercialisering, fattigdomsmål, Mikrofinans og Afrika kommissionens fokus på unge og beskæftigelse m.v. Det forudsættes at DFM medlemmerne selv vil stå for koordineringen af fem møder, idet der allerede er tradition for at disse arrangementer arrangeres af medlemmerne på frivillig basis. Her tænkes især på den store indsats OIKOS har ydet i denne forbindelse.</p> <p>1.2: Seks mindre møder / fyraftensmøder over tre år af bred faglig karakter <u>målrettet NGO-miljøet og andre</u></p>

	<p><u>praktikere/interessenter så som den private sektor og fonde.</u> Emner vil fx være Mikrofinans og kvinders rettigheder og udviklingsmuligheder, HIV/AIDS og socialt sikkerhedsnet gennem låne- sparegrupper, Mikrofinans og unge og beskæftigelse. Disse møder vil fremme dialogen mellem NGOer og eksempelvis forskere og private virksomheder og ruste parterne til at indgå i en offentlig debat om mikrofinans og udvikling.</p> <p>Møderne vil orientere om støtte til MF'ere og låne- /sparegrupper i forhold til forskellige udviklingsmål. Særligt fokus vil være på at informere og diskutere de problemer, der er forbundet med mikrokredit komponenter i integrerede projekter med henvisning til C-GAPs retningslinjer, og de alternativer der eksisterer.</p> <p>1.3: En konference som afslutning på det treårige læringsforløb. Her inviteres udenlandske eksperter, og netværkets egne erfaringer præsenteres og diskuteres. Konferencen afsluttes med udgivelse af en hvidbog for civilsamfund og mikrofinans.</p> <p>1.4: Hjemmeside: Arbejdet suppleres, med etablering af hjemmeside med info om faglige spørgsmål og planlagte aktiviteter</p> <p>1.5: Nyhedsbreve: Der udarbejdes halvårligt nyhedsbrev, hvor medlemmer, forskningsmiljøet kan bidrage og hvor der orienteres om internationale begivenheder.</p> <p>1.6: Database: Der laves en database over medlemmernes aktiviteter og behov</p>
<p>2: Fortalervirksomhed - At øge forståelse og prioritering af mikrofinans som udviklingsredskab hos Danida, fonde og andre beslutningstagere gennem dialog, samarbejde og forskning</p>	<p>2.1: Deltagelse i debat og direkte bidrag til udviklingen af officielle Danida retningslinjer på området for mikrofinans i forsøget på at åbne op for at den danske NGO miljø i højere grad bliver involveret i brugen af mikrofinans som udviklingsredskab. Netværket vil bidrage til at udarbejde guidelines for området under civilsamfundsstrategien. Dette indebærer et årligt møde med repræsentanter for Danida med henblik på at opnå indsigt i Danida monitorering af fattigdomsorientering i mikrofinans støtte.</p> <p>2.2: Analyse af nye finansieringsmuligheder for forskellige former for mikrofinans. Finansiering af mikrofinans aktiviteter</p>

	<p>har ændret sig meget i de senest år. Formålet med undersøgelsen vil være at understøtte danske NGOers fortalervirksomhed og fremme af muligheder for øget finansiering af drift og lånekapital til mikrofinans.</p>
<p>3. Enkelte danske NGOer i stand til direkte at støtte, monitorere og rådgive specialiserede mikrofinans institutioner (MFier) herunder SACCOs i syd jfr. C-GAPs retningslinjer</p>	<p>3.1: MFI støtte: To af netværkets medlemmer har deltaget i tre kurser af tre dages varighed og modtaget opfølgende sparring angående grundlæggende emner og problemstillinger så som: MFiers rolle samt styrker og svagheder; funktioner og ydelse. Faglige kerneområder: markedsforskning, produktudvikling og pilot testning (MicroSave); strategisk and operationel forretningsplanlægning inkl. finansiel analyse (Microfin); institutionelt lederskab og styring; human resources inkl. felt niveau incitamentsystemer; porteføljekvalitet, og monitorerings- og informationssystemer. Her kan C-GAPs retningslinjer /ressourcer eller Microfinance Handbook bruges som undervisningsmateriale. Her kunne der også være mulighed for at benytte ressourcepersoner fra syd til undervisning og dialog.</p> <p>Den danske NGOs rolle: Hvordan hjælper man med at starte en MFI op? Hvordan monitoreres og rådgives en MFI? Hvordan skaffes operationel finansiering og lånekapital?</p> <p>3.2: Som opfølgning på intro kurser /for erfarne medlemmer arrangeres minimum seks fyraftensmøder over tre år for praktisk anvendelig erfaringsudveksling. Temaer der kan diskuteres er monitorering af finansielle mål, problemer med tilbagebetaling, udvikling af forretningsplan, governance, koordinering af lokal træning og besøg hos ledende partnere i syd som Danske partnere kan lære af etc.</p>
<p>4. MFI-NGO samarbejde: Øget involvering af dansk ressourcebase i samarbejde og koordinerede indsatser med MFier i syd</p>	<p>4.1: MFI-NGO samarbejde: Seks danske NGOer har deltaget i tre kurser af en dags varighed og modtaget opfølgende sparring angående grundlæggende emner og problemstillinger så som: Uddannelse og beskyttelse af låntagere; erhvervsuddannelser og virksomhedstræning til potentielle låntagere; fremme af markedsføring, der understøtter MFI klienter etc. Hvordan fremmer man bedst indkomstskabende aktiviteter? Her kan undervisning tilrettelægges i samarbejde med projektrådgivningen som har lavet en håndbog på området. Hvad kan den danske NGO gøre for at fremme samarbejde og</p>

	<p>koordinering så iværksættere modtager både finansiel og ikke-finansiel støtte (træning)?</p> <p>4.2: Som opfølgning på kurser eller for erfarne aktører arrangeres minimum seks fyraftensmøder over tre år for praktisk anvendelig erfaringsudveksling. Her kan f.eks. diskuteres hvordan vi sikre at hjælp til iværksættere er efterspørgselsstyrede og betalingsbaserede jfr. erfaringer fra Danske NGOers arbejde med indkomstskabende aktiviteter</p>
<p>5. Låne-/sparegrupper: Den danske ressourcebase styrket bredt i at støtte, monitorere og yde faglig rådgivning til partnere i syd der arbejder med låne-sparegrupper</p>	<p>5.1: Låne-/sparegrupper: Seks danske NGOer har deltaget i tre kurser af to dags varighed og modtaget opfølgende sparring angående grundlæggende emner og problemstillinger så som: låne- sparegrupper rolle, styrker og svagheder. Funktion og metode. Indikatorer og rapportering. Her kunne man bruge materiale om Village Savings and Loans Associations, www.vsla.net, og Monitorerings og Informations Systemer (MIS).</p> <p>Introduktion til de danske NGOs rolle i forbindelse med opstart udbredelse og strategier for replikation og bæredygtighed; At arbejde gennem sammenslutninger af låne- sparegrupper; Indskydelse af ekstern kapital i låne- sparegrupper; brug af minimalistisk promovning af låne- sparegrupper eller integrering i større integrerede landbrugs/livelihoods projekter.</p> <p>5.2: Som opfølgning på kurser arrangeres minimum seks fyraftensmøder over tre år for praktisk anvendelig erfaringsudveksling. Temaer kan være evaluering af låne-sparegrupper, indikatorer, strategier for replikation, manglende opsparing og udlånsaktiviteter, koordinering af lokal træning og besøg hos ledende partnere i syd som danske partnere kan lære af.</p>
<p>6. Øget involvering af den danske ressourcebase i løbende læring, metodeudvikling og fremme af innovative tilgange til arbejde med mikrofinans</p>	<p>6.1: Udfærdigelse af en undersøgelse af de konkrete problemstillinger og erfaringer danske NGOer har med låne-sparegrupper for yderligere at styrke erfaringsudveksling og metodeudvikling for danske NGOers arbejde med låne-sparegrupper under civilsamfundsstrategien.</p> <p>6.2: En medlemsorganisation vil med støtte fra netværket årligt tage en problemstilling op, som kræver ny læring og udforskning indenfor implementering af mikrofinans</p>

	<p>programmer. Resultaterne vil blive dokumenteret med støtte og input fra international forskning og ressourcecentre i Syd og formidlet gennem fyraftensmøder og via hjemmesiden. Hjemmesiden vil også rumme en oversigt over den igangværende forskning indenfor mikrofinans på danske universiteter samt i så vid udstrækning som muligt henvisninger til førende international forskning. Netværket vil også lave en database der vil give mulighed for at få et samlet overblik over igangværende mikrofinans projekter iværksat af danske aktører.</p> <p>6.3: Netværket vil årligt sende 2 repræsentanter med særlig erfaring eller vidensbehov til internationale konferencer så som European Microfinance Week og the Microcredit Summit. Deltagerne vil beskrive deres oplevelser på netværkets hjemmeside, hvor læsere også løbende vil blive orienteret om nye tilgange, metoder og problemstillinger. Her vil også blive henvist til andre hjemmesider, hvor sidste nyt bringes.</p>
--	---

6. Metoder og vidensdeling

- *Beskriv kort hvilke metoder og fremgangsmåder netværket vil anvende til kapacitetsopbygning, formidling, vidensdeling og erfaringsudveksling.*
- *Beskriv hvorledes netværkets opnåede faglige viden formidles til medlemsorganisationer og andre.*

Netværket vil formidle viden gennem forskellige kanaler målrettet både netværkets medlemmer samt en bredere kreds af interesserede. Ovenstående afsnit beskriver i detaljer hvordan aktiviteter er planlagt og målrettet, men her er endnu nogle overvejelser angående metoder og vidensdeling:

Hjemmeside

På en lettilgængelig hjemmeside vil der være et nyhedsfelt, en liste over kommende arrangementer, en resourcedatabase med nyeste forskning, evalueringer og studier om mikrofinans. Her fra vil der også kunne downloades guidelines og ”best practise papirer”. En oversigt over medlemsorganisationernes projekter i databasen vil blive oprettet med henblik på at styrke medlemsorganisationernes koordinering af aktiviteter i Syd. Hjemmesiden vil også rumme en oversigt over den igangværende forskning indenfor mikrofinans på danske

universiteter samt i så vid udstrækning som muligt henvisninger til førende international forskning.

Database: Netværket vil også lave en database der vil give mulighed for at få et samlet overblik over igangværende mikrofinans projekter iværksat af danske aktører, hvilket kan være til stor gavn for de tilknyttede forskere.

Større fællesmøder/konferencer: henvender sig til bredt til interesserede – netværksmedlemmer såvel som ikke-medlemmer og pressen. Disse møder vil bidrage til at skabe interesse, debat og øge viden om mikrofinans i Danmark samt skabe opmærksomhed om netværkets arbejde.

Fyraftensmøder og fællesmøder: er korterevarende møder, som er fleksible og tillader aktuelle emner at komme på dagsordenen. Fællesmøder er lagt an på udveksling mellem netværkets medlemmer, men giver også mulighed for at åbne op for en større kreds af interesserede og giver en vigtig udveksling og input mellem netværkets medlemmer og andre i den danske ressourcebase (private virksomheder, Danida, forskere, konsulenter og andre organisationer). Fyraftensmøderne kan også bruges til vidensdeling, når netværkets aktører har deltaget i fx konferencer.

Seminarer af typisk 1-3 dages varighed giver deltagerne mulighed for at komme i dybden med et specifikt emne. F.eks. monitorering og evaluering af mikrofinansaktiviteter.

Publikationer: Viden og erfaringsopsamling vil blandt andet finde sted gennem udarbejdelse og udgivelse af artikler og studier af mikrofinans. Herudover vil der blive udarbejdet 'værktøjs-papirer', som kan bruges dels som redskaber i arbejdet med mikrofinans og udvikling, dels som en fælles læringsproces og formidling af, hvad medlemsorganisationerne ser som god eller 'best practice'.

Emaillister: En række emallister oprettes med henblik på at skabe et *community of practice* omkring mikrofinans. Følgende emallister vil blive prioriteret: 1) En bred emalliste, hvor alle har adgang til at modtage opdateringer, fortrinsvist om aktiviteter og nyheder om Danmark, men også om særlige begivenheder i udlandet. 2) En praktikerliste, forbeholdt medlemmerne og tilknyttede resourcepersoner. Her lægges vægt på gensidig udveksling af nyheder, information og holdninger om de emner, der behandles i netværket.

7. Fremtidsperspektiv

- *Redegør for netværkets tidshorisont ud over den periode, der søges om støtte til.*

For at gennemføre de her nævnte aktiviteter vil Dansk Forum for Mikrofinans i de første år være afhængig af ekstern finansiering. Generelt er omsætningen, og dermed administrationsbidraget, fra igangværende mikrofinansprojekter lav, og behovet for kapacitetsopbygning mv. tilsvarende høj. På længere sigt er det imidlertid forventningen, at balancen forrykkes således, at mikrofinansaktiviteter vil fylde mere i medlemsorganisationernes og -institutionernes portefølje samtidigt med, at en række basale behov for vidensopbygning er tilgodeset.

Læringsforløbet for netværket, som er beskrevet i nærværende ansøgning, afsluttes med en international konference efter 3 år. Konference vil samtidig markere overgangen til en periode med mindre aktivitet i form af kurser og lignende, da netværket i højere grad vil være selvkørende. Herefter vil aktivitetsniveauet dale og kan i stor udstrækning kunne opretholdes med et kontingent samt konkrete konsulentytelser, og der vil i større omfang for så vidt angår øvrige arrangementer vil være tale om indtægtsdækkende virksomhed.

Mikrofinans har på det seneste tiltrukket også større finansielle investorer, som ikke tidligere har vist interesse for dette marked, og herfra må påregnes en vis betalingsvillighed. Flere nyligt afholdte og velbesøgte betalingsarrangementer i har i løbet af det sidste år indikeret, at der generelt allerede er en sådan villighed tilstede. Konkret kan her nævnes konference om Danidas mikrofinans evaluering hos IDA samt et større arrangement på CBS hvor Chuck Waterfield talte om gennemsigtighed i mikrofinans.

8. Øvrige relevante oplysninger vedrørende projektet

Undersøgelsen af danske NGOers erfaringer med mikrofinans

Undersøgelsen danske NGOers arbejde med mikrofinans havde til formål at tilvejebringe viden om, hvad der opfattes som "det svære" ved at arbejde med mikrofinansieringsformer, hvor "trykker skoen" og hvilke er de gode eksempler til efterfølgelse? - Forankre læringen i den del af NGO miljøet, som deltog gennem en procesorienteret tilgang. Undersøgelsen indeholdt: Deskstudie 1: En afdækning af hvilke danske NGO'er der arbejder med mikrokreditter og mikrofinansieringsformer. Deskstudie 2: En gennemgang og præsentation af hovedtræk i international forskning og analyse inden for området og hvordan placerer de danske indsatser

sig i forhold til disse. Workshop 1: Erfaringsudveksling blandt danske NGO'er og andre aktører. Her blev væsentlige dilemmaer og/eller problemer i forskellige mikrofinans initiativer diskuteret. Feltbesøg: På baggrund af input fra workshop blev en 14 dages rejse til Uganda arrangeret. Workshop 2: Foreløbig udgave af den endelige rapport blev fremlagt og diskuteret. Den endelige rapport er en sammenskrivning af resultaterne af hele forløbet (se bilag).

Hovedkonklusioner i undersøgelsen:

- Danske NGOers støtte til mikrofinans har været fragmenteret og præget af ad hoc tilgange. De fleste projekter støttet af danske NGOer er integrerede projekter, der inkluderer kreditkomponenter, hvilket stærkt frarådes.
- NGOerne støtter i høj grad låne- og sparegrupper, men kombinationen af de mange kreditkomponenter og disse låne- sparegrupper tyder på en svag forståelse for gruppernes potentiale som "stand-alone" grupper.
- Få projekter støtter udviklingen af specialiserede mikrofinansinstitutioner (MFI), hvilket ifølge CGAPs retningslinjer (mikrofinansenhed under Verdensbanken) er en kæmpe flaskehalsproblem for den videre udbredelse af bæredygtig mikrofinans.
- Danske NGOer er generelt uinformerede om de internationale standarder for effektiv og omkostningseffektiv udvikling af mikrofinansservices. Herunder CGAP retningslinjerne.
- De danske NGOer er dog i en potentiel god position, når det gælder om at tage en mere støttende/fremmende (*promotional*) rolle ift. mikrofinans. Dette kræver imidlertid mere viden og forståelse for, hvilken type aktiviteter der skal igangsættes for at fremme mikrofinans.
- NGO-forums civilsamfundsstrategi bringer ikke klare guidelines for projekter, der støtter mikrofinans

Undersøgelsens anbefalinger:

Projektrådgivningens rapport fra 2007 kom med en række anbefalinger, som har inspireret opstarten af Dansk Forum for Mikrofinans.

Skab et mikrofinansnetværk:

Der er et stort behov for kapacitetsopbygning på mikrofinans området hos de danske NGOer og en plan for kapacitetsopbygning skal udarbejdes. I studiet anbefales det, at der bliver oprettet et netværk til fremme for erfaringsdeling og læring på mikrofinansområdet – især i forhold til erfaringer med låne- sparegrupper – med deltagelse af de danske NGOer. Det er afgørende at nogle organisationer og ressourcepersoner tager en ledende rolle for at udvikle et dynamisk læring network og at den nødvendige finansiering stilles til rådighed.

Udarbejd retningslinjer:

Da der kun er få danske NGO'er der er involveret i specialiserede MF'er kan CGAP retningslinjerne ikke være det eneste grundlag for donor effektivitet. Men det er vigtigt at danske NGO'er kender retningslinjerne. Det anbefales at Danida udvikler strategier og rammer for danske NGO'er som er interesserede i at opnå ekspertise i at støtte og udvikle partnerskaber med specialiserede MF'er, hvilket er meget udbredt i Norge og andre nabolande. Der bør også udarbejdes retningslinjer for, hvordan mikrofinans kan støttes indenfor Danidas civilsamfundsstrategi i samarbejde med NGO-forum, projektrådgivning og andre.

Specialiserede MF'er

Undersøgelsen anbefaler (s. 17) at enkelte erfarne NGO'er specialiserer sig i mikrofinans, således at de kan tilbyde deres partnere professionel støtte i egentlig lånevirkksomhed og udvikling af små virksomheder som eksempelvis Grameen i Bangladesh, der har samarbejdet med norske Strømmestiftelsen f. eks. Rapporten anbefalede at danske NGO'er overvejer finansielle kooperativer (SACCOs), som er meget udbredte.

Forbrugeruddannelse og forbrugerbeskyttelse:

Hvornår og hvordan kan fattige mennesker få glæde af mikrofinans? Hvad er den reelle rente på lånene? Hvordan kan man sammenligne tilbud fra forskellige MF'er? Hvornår er det smart at låne, og hvornår skal det undgås? Hvilke krav stiller MF'erne? Etc. etc. Spørgsmålene er mange, men der er ingen til guide og oplyse brugerne på en uvildig måde. Denne rolle kunne danske NGO'er i stigende grad spille i fremtiden.

Kapacitetsopbygning:

Succesfuldt entreprenørskab afhænger af mere end kapital. Forretningsviden og faglig træning er forudsætninger for adgang til mikrokredit. Derfor er indsatser for at fremme fattiges entreprenørpotentiale vigtige.

En kritisk stemme:

Mange – specielt i Vesten – hylder mikrofinans som et middel til fattigdomsreduktion. Fra ”syd” og fra adskillige forskere, er budskabet mere nuanceret og kritisk. Der er behov for danske NGO'er med solid viden, som kan involvere sig og kultivere en debat i Danmark såvel som blandt partnerorganisationer i Syd.

Innovation:

Finansielle services er vigtige for fattigdomsreduktion. Ingen tvivl om det. Men, der er behov for mere innovative tilgange, der kan sikre at services er bedre målrettede og tilpasset de fattigstes behov. Der er behov for flere innovative initiativer, og NGO'erne er i en god position til at prøve forskellige tilgange af og dokumentere effekterne.

Flere låne spare grupper

Det anbefales (s25) især at øge forståelsen og kompetencen til at promovere spare lånegrupper og at dokumentere f.eks. hvordan integrerede projekter adskiller sig fra projekter hvor spare lånegrupper er ”stand alone”. Det er også vigtigt at erfaringsudveksling i felten styrkes.

Integrerede mikro kreditkomponenter udfases:

Integrerede mikro kreditkomponenter udfases (s31) og i stedet styrkes koblinger eller samarbejde mellem livelihoods / indkomstskabende projekter og separate MFIER. Rollen som ”promoter” i højere grad end ”provider” skal styrkes, bl.a. demonstration af lærerige initiativer.

De udtrykte behov fra de danske NGOer

På workshops i forbindelse med projektrådgivningens studie fra 2007, identificerede deltagere fra forskellige NGOer de områder, de så størst behov for mere viden og læring indenfor:

MFIER – Microfinance Institutions

Der er brug for mere viden om MFIERs arbejdsformer og prioriteringer:

- Findes der eksempler på vellykkede linking-strategier mellem MFI'er og NGO-projekter/fattige målgrupper?
- Hvad er MFI'ernes syn på NGO'erne og mulige samarbejdsformer?
- Er der gode eksempler på, hvordan forskellige projekter har løst udfordringen med at overgå fra en subsidieret struktur til en kommerciel MFI?

Låne- sparegrupper

Mange danske NGO'er arbejder med mikrofinans igennem låne- sparegrupper. I sådanne grupper kombineres mikrofinans med arbejde med blødere værdier, og projekterne forsøger f.eks. at fremme *empowerment* af de fattige medlemmer.

- Opbygning og styrkelse af låne- sparegrupper – best practises?
- Hvordan kan låne- sparegrupper være katalysator for *empowerment* hos deltagerne – hvilke strategier har organisationerne/projekterne for dette?
- Hvordan er det indbyrdes forhold mellem finansiel effektivitet og inkludering af mere ”bløde værdier” i arbejdet. Hvilke erfaringer ligger der i projekterne?

Integrerede projekter

Mange NGOer har integrerede projekter, hvori mikrofinans indgår som en komponent.

- Hvordan kombineres mikrofinans med andre projektkomponenter i konkrete projekter?
- Hvordan sikres bæredygtighed i mikrofinanskomponenterne også efter projektets afslutning?
- Kan der i strategien tages hensyn til nogle af de allerede kendte svagheder i tilgangen?

- Bør alle integrerede projekter udfases eller er der gode erfaringer fra projekterne, der taler for det modsatte?

Desuden er der identificeret et behov for at skabe dialog mellem NGOer og ikke-NGOer, herunder repræsentanter fra den finansielle sektor og erhvervslivet, så partnerne kan lære af hinandens tilgange og erfaringer.

BILAG:

Lead agency (juridisk og økonomisk ansvarlig organisation):

Relevante bilag vedlægges: vedtægter, seneste årsberetning, senest reviderede årsregnskab, liste med navne på bestyrelsesmedlemmer og liste over relevante projekter i forhold til det valgte tema/netværket. (Angiv titel, land, bevilliget beløb og projektperiode).

Øvrige organisationer i netværket:

Liste over relevante projekter i forhold til det valgte tema/netværket. (Angiv titel, land, bevilliget beløb og projektperiode).

Netværket:

Relevante bilag vedlægges: eksempelvis netværkets vedtægter, referat fra konstituerende møde, dokumentation for valg af ansvarlig organisation, referat fra seneste medlemsmøde (årsmøde, generalforsamling, e.l.), senest årsregnskab for netværket, liste med navne på medlemmer af besluttende organ (f.eks. styregruppe) og liste over øvrig finansiering modtaget til netværkets aktiviteter inden for de sidste 5 år (Angiv titel, land, bevilliget beløb og projektperiode).

Øvrige bilag:

Bilagsnr.	Bilagstitel:
1	Budget for 3 år: 2010, 2011, 2012
2	Oplysninger om Lead / Caritas: 2A Årsrapport, 2B årsregnskab, 2C vedtægter, 2D relevant projekt portefølje, 2E Koordinators CV
3	Øvrige organisationer i netværket: 3A. Liste over relevante projekter hos netværkets bestyrelse. 3B. Liste over relevante projekter hos de organisationer der deltog i Projektrådgivningens kapacitetsundersøgelse
4	Netværket: 4A Netværkets vedtægter, 4B referat fra stiftende generalforsamling, 4C referat fra bestyrelsesmøde, 4D Liste med deltagere i generalforsamlingen samt interesserede 4E oversigt over netværkets aktiviteter de sidste 5 år
5	Behovsanalyse blandt danske NGOer lavet af Projektrådgivningen:

	5A. Danish NGOs and Microfinance, 5B. Mikrofinans De Danske NGO'ers arbejde og erfaringer, Desk studie 1 5C. Mikrofinans De Danske NGO'ers arbejde og erfaringer, Desk study 2 5D. Mikrofinans og NGO'er En gennemgang af begreber og roller for de danske NGO'er og deres partnere
--	--